

Naročninaknaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.**Posamezna številka 1 Din****UREDNIŠTVO:** telefon številka 21
UPRAVA: telefon številka 54

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko**Cena oglasov**Na oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.**UREDNIŠTVO in UPRAVA**
v Murški Soboti.**Rekopisi se ne vračajo****I. LETO****Murska Sobota, 25. decembra 1932.****ŠTEV. 43**

Mir ljudem!

S težkim srcem se obračamo za letošnji Božič do naših čitateljev. Radi bi jim želeli vesele praznike, zadovoljstva in sreče v krogu svojih rodbin. Toda vemo, da ni človeka med nami, ki ga ne bi vsled gospodarske krize trle moreče skrbi. Vendar smo mnenja, da so baš v teh težkih dneh božični prazniki pomembnejši, kot kdaj prej. Božični prazniki nas spominjajo, da luč in spoznanje slavita zmago nad temo. Božični prazniki so pa obenem tudi simbol zmage solnca nad zimo in mrazom. Zato baš Božični prazniki vzbujajo v nas upravičene nade, da bo čas premagal zlo in da bode človeštvo doživelo boljše dneve, ko bo upravičeno zapelo: Mir ljudem na zemlji. Naša dolžnost pa je, da tudi sami zavijamo rokave in storimo vse, da si zboljšamo naše stanje. Okrepimo naše gospodarske in politične organizacije, privabimo v naš krog omahljivce in mlačneže in s tem bomo sami pripomogli k zbolšanju našega položaja. In v trdnem prepričanju na boljše čase kličemo vsem somišljenikom in čitateljem našega glasila: Vesele Božične praznike!

Ko pošiljamo božične pozdrave vsem našim čitateljem, se spominjamo tudi onih naših ljudi, ki so morali zapustiti rodno grudo in iti za kruhom v tujino. Razkropili so se širom zemeljske oble. Služijo si kruh v Franciji, Nemčiji, Združenih državah ameriških, Kanadi in Južni Ameriki. Tujina jim je dajala zaslužka, dokler jih je potrebovala. Ko je pa nastopila po svetu gospodarska kriza, so naši izseljenci začutili, da tujina zanje nima srca. Bili so naenkrat brez službe in brez pomoči. Obupani in upehani so se mnogi vrnili domov. In domovina, dasi ječi sama pod težo gospodarskih skrbi, je sprejela svoje sinove z ljubeznijo, jim nudila utehe in vtila tolažbe na boljše čase. Toda tisočim in tisočim, tavajočim po svetu, ni mogoče vrniti se. V duhu se bodo na sveti večer spominjali svoje rodne grude in svojih domačih. V duhu bodo slišali petje domačih zvonov, ko bodo vabili vernike k božičnemu bogoslužju. Tudi vsem tem najbednejšim našim ljudem v tujini pošiljamo z rodne grude: Lepe božične pozdrave

*Vsem cenjenim
čitateljem in so-
trudnikom našega
lista, želi vesele
Božične praznike*

**UREDNIŠTVO
in UPRAVA.**

POLITIČNI PREGLED

Jugoslavija. Narodnim poslanstvom je bil razdeljen tiskani predlog novega državnega proračuna, ki je letos za skoro 900 milijonov nižji od lanskega, a od predlanskega za 3-8 milijard Din. Glede osebnih izdatkov se je vlada postavila na stališče, da se po znižanju prejemkov državnih uslužbencev in upokojencev, ki je bil izveden v letu 32-33 nikakor ne more iti še dalje. Proračunu je bil priključen obširen ekspozé finančnega ministra, v katerem posebno obravnava položaj dinarja ter zaključuje: „Vse težkoče na denarnem trgu so le prehodnega značaja; naš dinar ni v nikaki nevarnosti.“ — Finančni minister je izročil skupščini nujni zakonski predlog o naknadnih in izrednih kreditih v skupni višini 147 milijonov Din, ki so potrebni za omiljenje brezposelnosti, za pokojnine in za obnovljene srednje šole. Krediti se bodo krili iz enoletne izredne doklade na neposredne davke in iz povišanja taks. — V Narodni skupščini se se izvolili odbori za posamezne zakonske načrte. — Občinski zakon je bil v odboru, ki je bil sestavljen za proučevanje tega, v načelu sprejet z 20 proti 9 glasovom. — V Beogradu se je pričela konferenca zunanjih ministrov Male antante. Na konferenci so navzoči češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš in rumunski zunanji minister g. Titulescu.

Francija. Pri razpravi o vprašanju izplačila zapadlega obroka Zedinjenim državam, je bil odklonjen vladni predlog. Vsled tega je ministrski predsednik Herriot izročil predsedniku republike demisijsko vsega kabineta, ki je bila sprejeta. Glasovanje ni bilo naperjeno proti Herriotu kot osebi, temveč je zbornica skoro enodušno izrazila ogorčenje nad trdovratnim nastopom Zedinjenih držav s Francijo, ki je že radi nje mogla privoliti v težke finančne žrtve. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se povdarja, da

je treba plačilo 15. decembra zapadlega obroka odgoditi dotlej, dokler ne bo vprašanje plačevanja vojnih dolgov na novo urejeno. — Sestava nove vlade je bila poverjena Chauvtempsu, ki pa je po brezuspešnih pogajanjih z Herriotom, vrnil mandat. Novo vlado je sestavil Paul Boncour, ki je že prevzela svoje posle.

Italija. V senatu je bil na dnevnem redu razprava o bilanci državne uprave za poslovno dobo 1930-31. Poslovna doba se je zaključila z primanjkljajem 504 milijonov lir. Naslednje leto se je primanjkljaj osemkrat povečal, tako da je dosegel nad štiri milijarde lir, ki jih je državna uprava krila z velikim notranjim posojilom. — V smislu sklepa fašističnega velikega sveta je italijanska vlada storila vse potrebne ukrepe za izplačilo zapadlega obroka italijanskih vojnih dolgov v Ameriki, v višini preko 1 milijon dolarjev. — Od 31. oktobra do 1. decembra je naraslo število nezaposlenih za okrog 100 000. — V Trstu so se vršile protifašistične demonstracije. Med klici: Doli z Mussolinijem! Nočemo vojne! je nastal silen pretep, ki ga nista mogla prekiniti niti policija, niti karabinerji. Poklicati so morali vojaštvo s strojnimi. Več ljudi je bilo ranjenih.

Španija. V Muli na Španskem je prišlo do krvavih nemirov med kmeti in policijo, v katerih so bili trije demonstranti ubiti, številni drugi pa več ali manj hudo ranjeni. Tudi v Salamanci je prišlo do nemirov. Mnogi brezposelnih je napadla sedež delavske organizacije. V spopadu s policijo je bil en demonstrant ubit, številni drugi pa ranjeni.

Belgija. Ministrski svet je soglasno skienil odkloniti plačilo decemberskega obroka Zedinjenim državam. Brogueville je nato iz notranje političnih razlogov podal demisijsko vlade. Kralj je poveril sestavo nove vlade spet njemu.

Češkoslovaška. Poslanski zbornici je vlada predložila proračun, ki je napram prejšnjemu letu za 686 milijonov Kč. manjši. Največji prihranek so dosegli v proračunu ministrstva za delo, za finance in za vojsko.

Nemčija. Hitler je že odredil reorganizacijo vodstva svoje stranke. Nedvomno hoče spraviti vso stranko v svoje roke in že v naprej izključiti vsak upor podrejenih voditeljev zoper njegovo voljo. — Nek list objavlja, da ima narodna socialistična stranka že okoli 12 milijonov mark dolga in da zaradi tega finančno ne bi mogla vzdržati nove volilne kampanje. Če bi bil državni zbor razpuščen, bi izgubila pri ponovnih volitvah zopet najmanj 2 milijona volilcev. — Vlada baje razpolaga s poldrugo milijardo mark za preskrbo brezposelnim delavcem.

Rusija. Na ozemlju republike kubanskih kozakov je izbruhnil upor proti sovjetski vladi. Kubanski kozaki so razpustili okrajne in vaške sovjete. Pokretu se je priključilo okoli 150.000 prebivalcev. Obrate so zaprli, razpoložljive zaloge so razdelili med množico. Sovjetska vlada je odposlala v uporne kraje vojaško odpravo, ki je mogla šele po devetih dnevih zadušiti upor. 93 upornikov je bilo po prekem sodu ustreljenih, 15 000 pa odvedenih v koncentracijska taborišča.

Naši v tujem svetu.

Božič! Vsakdo bi rad bil doma v svoji rojstni hiši, pri svojih ljubljelih. Sin in hčerka hrepenita po starših, po očetovi hišici, kjer je bil včasih, v nežnih mladih letih, tako lep sveti večer pri božičnem drevescu. Če kedaj, je na praznik miru vsakdo z najlepšimi mislimi doma v objemu z dragim svojci.

Kako lepa je navada pri nas, da se na sveti večer spominjamo vseh svojcev, ki so daleč od nas. Naše misli poletijo daleč na vse vetrove sveta in poiščejo očeta, ali brata, ali sestro, ki obhaja najlepše praznike daleč v tujini. V pogovoru in v mislih si želimo, da bi bila naša sreča večja, ako bi vsaj za trenutek mogli sedeti z dragimi pri drevescu, ali pri božični mizi. Toda težko je in v božično veselje nam kane kaplja grenkobe.

Take misli so me napotile, da sem povprašal znanca, ki se je pred kratkim vrnil s tujine ne samo o ožjih sorodnikih in rojakih, ampak o našem življu sploh, ki je šel za kruhom v daljne, daljne tuje kraje. Moram reči že v naprej, da me dobijeni odgovori niso razveselili. Nasprotno. Žalosten je položaj naših izseljencev in žalosten bo njihov letošnji Božič.

Na stotine Prekmurcev je raztresenih po vseh krajih širne ameriške države Kanade. Pred leti je bilo amerom dobro; bilo je delo in zaslužek. Ta in oni si je zaslužil lep denar. Toda, prišli so težki časi. Kriza je nastopila tudi v bogati Ameriki. Denarja je zmanjkalo, zmanjkalo je dela in na tisoče delavcev-tujcev je bilo vrženih na cesto. Kdor je imel

kaj prisluženega denarja, je vsaj živel človeku spodobno življenje, a sedaj je takih že malo.

V mestu Montrealu hrani mesto nad stotisoč brezposelnih delavcev. Hrano pa dobi le tisti, ki je vsaj že dve leti v Kanadi. Dolge vrste delavcev stoje ure in ure in čakajo na hrano. Dobe pa hrano dvakrat na dan. Ni pa tam usmiljenja, niti za hrano ne dobiš dela in nikomur nič ni mar, če omagaš in izdihneš na cesti. Brezposelni postopajo po cesti odeti v cunjje, brez spodnje oblike, raztrgani, takorekoč goli. Izredno žalosten je pogled na to množico sestradanih, razcapanih ljudi.

Beda sili ljudi, da s silo jemljejo tam, kjer je kaj za vzeti. Tako se vrste najdrznejše tatvine in ropi dan na dan. Tudi več naših ljudi je postalo žrtev roparjev. V Ameriki, niti v Združenih državah, niti v Kanadi, nisi nikjer varen, ne na cesti, ne doma v svoji sobi. Gorje ti, ako imaš kaj denarja in ako za to zvedo roparji. Skoraj ni rešitve. Celó življenje je v stalni nevarnosti.

Mnogo je slučajev, da so se naši ljudje močno zadolžili. To bo imelo še gotovo hude in neugodne posledice. Amerika ni več dežela sreče in bogastva. Res je, so še tam bogati milijonarji, na drugi strani pa srečuješ veliko bedo in nevoljo.

Kaj bo z našimi ljudmi? Najraje bi šli domov, ali kje vzeti take ogromne vsote denarja. Srečni so bili tisti, ki so jih „šupali“ domov. So slučajni, da nekateri naši izseljenci že nad dve leti niso v delu. Lahko si je tedaj misliti, kako je življenje teh nesrečnežev.

V Ameriki je življenje težko. Banke so zaprte. Delo počiva. So slučajni, da stoje ogromne palače le napol sezidane, ker ni bilo denarja, da bi jih dogradili. Največ naših ljudi je pa bilo zaposlenih baš pri zidanju raznih palač. Hrana je draga, obleka tudi. Le malo je število onih srečnežev, ki bi si v sedanjih časih kaj zaslužili.

Tu doma ne veste za krizo. Tu se kriza ne občuti niti od daleč v taki meri, kakor v Ameriki. Človeku se zdi, da je prišel v čisto drugi svet, ko se vrne iz Amerike v domače kraje. Tako je končal moj prijatelj razgovor in izrazil največje zadovoljstvo, da se je lahko vrnil domov.

Težke besede, a vse skozi različne. Hudo je v „zlato“ Ameriki, ni najboljša tudi pri nas. In vendar smo mi na boljšem, kakor naši svojci, ki so šli daleč v tujino za srečo...

Nič si ne prikrivajmo. Tudi pri nas letošnji božič ne bo najveselejši. Tudi doma čutimo težak pritisk svetovne gospodarske stiske, vendar pa bomo obhajali svoj božič doma. Skromen bo, a lep bo. Spomnil se bomo vseh naših svojcev v tujini. Prosili bomo Kralja miru, da prinese mir na svet. Prosili bomo, naj neha gospodarska vojna, kakor je nehala vojna v strelskih jarkih. Gotovo bo želja vseh nas, da bi nam bil vsem Božič čez leto lepši in srečnejši.

Ko bomo pri božičnem drevescu tudi letos zapeli: „Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji“, bomo v duhu pri svojih v tujini. Žž.

Zaščita kmeta.

Izredni so časi, v katerih živimo. Ti izredni časi pa zahtevajo tudi izredne ukrepe in korake merodajnih činiteljev. Svet se še ni pomiril in kriza še noče ponehati. Motnje, ki so, se zajele v vse svetovno gospodarstvo, se še niso razčistile in

Eifflov stolp v Parizu. V ovalu Ing. Eiffel.

Pred dnevi so Francozi praznovali stoti rojstni dan ing. Eiffela, ki je leta 1889. zgradil najvišjo stavbo na svetu. Sele ameriški nebotičniki so ga prekosili. Stolp meri v višino natančno 300 m in 5 cm. Gradnja je veljala 9 milijonov frankov. Vsako leto si ogleda stolp približno 600.000 ljudi. Odkar je zgrajen je vrzel samo na vstopnih nad 26 milijonov frankov. V stolpu se nahajajo tudi restavracije, kavarne in drugi objekti. Stolp pa je ljudem tudi v pogubo, kajti doslej je iz njega skočilo 111 samomorilcev. Raz stolpa sveti poldrug milijon žarnic, ki jih prižgo seveda le ob slavnostnih prilikah.

ne more se še prerokovati, kdaj se bo obrnilo na bolje. Težki so časi za vse. Težko pa je tudi odgovornim činiteljem: vladi in narodnemu predstavništvu. Strdno voljo in močno energijo morajo stremeti za tem, da se narod obvaruje vsaj najhujšega, če se že tudi naša država ne more popolnoma obraniti pritiska svetovne gospodarske krize.

Med raznimi izrednimi ukrepi vlade in parlamenta je bil tudi zakon o zaščiti kmeta. O veliki važnosti tega zakona smo že ponovno poročali. Ta zakon je bil prvotno zamišljen in doprinešen na omejen čas, šestih mesecev. Ta problem je pa tako težak, da v tem roku ni bilo mogoče doprinesiti zakona o končnih ureditvi kmečkih dolgov. Radi tega je bil ta zakon podaljšan za dva meseca. Med tem časom je vlada predložila zakon o razdolžitvi kmetov, ki ga je pretresal skupščinski odbor na 34 sejah. Ta zakon pa tako globoko posega v naše gospodarske razmere, da ga ni kazalo na hitro roko skleniti, ampak je potrebna o njem obširna debata, da bi tako bil zakon čim boljši in koristnejši. Ker je bil rok 20. decembra blizu, je vlada predložila zakon, po katerem se dosedanji zakon o zaščiti kmeta podaljša za nedoločen čas, dokler ne bo sprejet v narodni skupščini in senatu novi zakon o razdolžitvi kmeta.

Ta zakon pa vsebuje neke nove določbe, ki so za nas silno važne. Do sedaj so namreč zadružne hranilnice in privilegirana agrarna banka lahko tožile in prodajala kmečka posestva. Ta zakon pa določa, da so kmetje zaščiteni tudi napram tem denarnim zavodom. Tako tedaj razne naše zadružne hranilnice tudi ne bodo mogle več zahtevati prisilnih prodaj.

Nekaj je v tem dobrega. Res je, da so se tudi pri nas nekatere kmečke zadružne hranilnice spozabile tako daleč, da so često po nepotrebnem tožile kmečke dolžnike in jih tirale na dražbo ter jim prodajale posestva. To nezadružno delovanje nekaterih hranilnic se je torej maščevalo nad kreditnimi zadrugami samimi.

Ta zakon pa je le začasen. Verjetno je, da bomo imeli vsaj v februarju zakon o razdolžitvi kmeta. Predloženi načrt je dober in od sprejetja tega zakona si lahko precej obetamo. V glavnem je načrt osvojil osnovno pravilo: znižanje obrestne mere! To je pravilno. Obrestna mera bo smela biti največ 7% za posojila pri denarnih zavodih. Privatno — ljudje med seboj — in razni oderuški zelenaši pa ne bodo smeli brati več, kakor 4%. To določilo nam najbolj dopade, saj imamo poročila in dokaze, da imajo pri nas nekateri ljudje, ki imajo dosti denarja razposajen denar na 15—16%. Ali je to krščansko in človeško? Take ljudi bi bilo treba javno imenovati.

V začetku novega leta dobimo tedaj ta zakon, ki ga vsi nestrpno čakamo. Namen zakona je sigurno plemenit. Da bi nam le res prinesel zaželjeno izboljšanje vsega našega gospodarskega položaja.

„Martinišče v tožbi“

Pod tem naslovom so „Novine“ v 47 številki objavili napad na mojo osebo. Zato sem dne 29. novembra 1932 „Novinam“ poslal popravek, ki ga pa do danes še niso objavile.

Da javnost o stvari ne bo napačno informirana, prosim ugledno uredništvo za objavo sledečih vrstic:

Martinišče je leta 1928 pri Pucovski parni opekarni nakupilo za zgradbo zavoda potrebno opeko pod pogojem, da jo v 60 dneh plača. Ker se je s to opeko postavila zgradba, službeča v občo korist, je opekarna Martinišču zaračunala opeko tako po ceni, da niso bili niti stroški izdelave kriti. Martinišče je dobilo opeko po 430 Din za 1000 komadov franko vagon Murska Sobota, vsled česar je dobila opekarna komaj 350 Din za 1000 komadov, čeravno je takrat veljalo 1000 komadov opeke pri opekarni brez prevoza nad 400 Din. S tem je opekarna podarila Martinišču približno 10.000 Din. Kljub temu se Martinišče ni držalo plačilnega roka in tudi na številne opomine in pozive ni dalo niti odgovora. Zato je bila ope-

karna primorana odstopiti terjatev Prekmurški banki d. d. v Murški Soboti. Ta zavod je Martinišče o odstopu obvestil, mu pošiljal izvlečke računa in ga opominjal na plačilo, toda plačila ni bilo, niti ne odgovora, da-li Martinišče terjatev priznava ali ne. Konečno je bila banka prisiljena, izročiti zadevo svojemu odvetniku, ki je zaenkrat poslal dolžniku le opomin. Dosedaj še ni bila vložena nobena tožba, tako da radi postopanja banke in opekarne ne morejo naenkrat priti „nekše reči na licitacijo“, kakor Novine pišejo. Zato je preuranjena vest Novin, da se „siromaške duše že pripravljajo, da kupijo dol te reči.“ Ako se to zgodi radi malih obrtnikov, ki bi že zelo radi prišli do svojega zaslužka, ne vem, radi postopanja „večkratnega milijonarja“ gotovo ne.

Svojo naklonjenost do Martinišča sem tudi letos dokazal, ko sem dal za povečanje stavbe ves lesni material v približni vrednosti 13.000 Din na kredit. Ta svota bi mi bila morala biti izplačana v štirih mesečnih obrokih do konca tega leta. Do danes svoje obveze še niso izpolnili.

To so gola dejstva, sodbo prepuščam pa javnosti. G. HARTNER

Padec francoske vlade.

Odstopivši min. predsednik Herriot.

Murska Sobota

Božičnica. Vrie Kolašice so tudi letos prav pridno trkale na vrata vseh naših trgovcev in drugih dobrotnikov in nabrale za revno deco mnogo daril v blagu in denarju. Božičnica se je vršila v nedeljo v Sokolskem domu. Dvorana je bila nabito poln darov željnih malčkov, med njimi pa smo opazili tudi mnogo drugih, ki so prihitali na mladinsko prireditev. Ko se je odigral simbolični prizor „Jugoslavija“ pod vodstvom tukajšnjega učiteljstva, se je po nagovoru predsednice K. J. S. g. Vrančičeve izvršila obdaritev. Daril je sprejelo okrog 300 otrok, a tudi drugi siromaki so bili deležni človekoljubnosti Kolašic. Prirediteljicam, ki so tudi letos pripravili tako lepo in obilno božičnico naj bo v najlepše zadoščenje tist hvaležni, blaženi nasmešek, ki je žarel na licih in v očeh obdarovancev.

— Poročila sta se g. Jug Joško in gdč. Tušika Wohlfartova. Mlademu paru naše iskrene čestitke!

— Dentist HEIMER OSKAR se je preselil s svojim zobnim ateljem na Aleksandrovo cesto šte. 4 v poslopje Skupne obrtne zadruge. Izdeluje umetno zobovje. Plombira z zlatom, platino in parcelanom. Trganje in zdravljenje zob je brez bolečin.

— Lutkovo gledališče Sokolskega društva priredi na Štefanovo 26. t. m. ob treh popoldne ljubko igrice V božični noči, ki bo napolnila mlada srčeca z vsem lepim in dobrim.

— Proslava kraljevega rojstnega dne. Na izredno svečan in manifestanten način je proslavilo naše mesto rojstni dan Nj. Vel. Kralja. Na predvečer slavnostnega dne, se je mesto okrasilo z zastavami, a okrog šeste ure pa se je zbrala velika množica ljudstva pred občinsko hišo. Navzoča so bila vsa društva, vse korporacije ter lepo število dijakov in šolske mladine. Po temperamentnem in navdušujočem govoru g. geom. Pertota, se je začela pomikati povorka po okrašenih ulicah našega mesta. Udeleženci povorke so vsi pot ne- prestano manifestirali za Kralja in Jugoslavijo. Številni rodoljubni meščani pa so razsvetlili okna, ponekod so gorele tudi sveče. Godba iz Bakovec, pod vodstvom g. učitelja Deškoviča, je ne- utrudno svirala narodne koračnice in tako močno poživila razpoloženje manifestantov in vsega občinstva. Povorka se je končala pri občinski hiši, kjer je po globoko zasnovanem govoru g. župana Kodra, dala množica ponovno duška svojim notranjim ču- stvom do našega vladarja. — Naslednjega dne so se vršile slavnostne službe božje v cerkvah ob navzoč- nosti vseh predstavnikov oblasti in številnega občinstva. Zvečer pa je bil v Sokolskem domu zabaven večer, ki je najlepše uspel ob mnogoštevilni udeležbi občinstva.

— Zaročila sta se gđc. Trautmann Bertuška iz M. Soboti in g. Jašo Reich iz Koprivnice. Čestitamo!

— Popravljamo. V zadnji številki našega lista se je vrnila napaka. G. Markovič N. Aleksander samoupravni činovnik in posestnik iz Leskovca se je zaročil z g. Ebenšpanger S. Olgo iz Murske Soboti. Zaroka se je vršila dne 10. t. m.

— Tečaj za čevljarsko krojaško in damsko prirojanje. Skupna obrtna zadruga v Murski Soboti, namerava prirediti v mesecih marc in april 1933. tečaje za čevljarsko krojaško in damsko prirojanje. Kdor želi obiskovati tečaje naj prijavi svojo udeležbo pri uradu Skupne obrtne zadruge v Murski Soboti, vsak dan od 11. do 12. ure. Tečajev se lahko udeleže tudi pomočniki in pomočnice. Za načelstvo: Sukič Štefan, predsednik.

Dolnja Lendava

— Lepa proslava kraljevega rojstnega dne. Kakor letošnji prvi december, dan našega narodnega ujedinjenja, tako smo proslavili tudi naš drugi narodni praznik, rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Karađordjeviča. Že zgodaj zjutraj je bila Lendava

vsa v zastavah. Šolska mladina iz vseh okoliških šol se je zbirala k službi božji, kamor so prišli tudi zastopniki uradov, člani raznih narodnih in drugih društev in mnogo občinstva. Pri tej priliki je bil glede božjih služb uveden nov red. V vseh treh svetiliščih se je vršila cerkvena pobožnost naenkrat. Tako so se verniki posameznih veroizpovedi zbrali vsak v svojem svetilišču.

Po cerkvenih opravilih so imele šole svojo proslavo. Meščanska šola v svojem poslopju in osnovna v svojem, k tem proslavam so se zbrali tudi zastopniki uradov in drugo občinstvo, zlasti stariši otrok. Bile so pristrčne proslave, lepe manifestacije mladine za svojega kralja.

Pohod gladnih na Washington

Newyorški brezposelni se odpravljajo na pohod gladnih v Washington.

Zvečer ob šesti uri pa je bil ob- hod po mestu in bakljada. K povor- ki se je zbrala polnoštevilno šolska mladina, ki je dala vsej manifestaciji izrazit pečat, nadalje vojska, gasilno društvo, člani Sokola in drugo ob- činstvo. Vsa Lendava je bila lepo razsvetljena. V vseh oknih so gorele sveče ali druge svetilke in lampijončki. Z grada so spuščali rakete, ki so raz- svetljevale vso okolico. Vse prebi- valstvo je bilo na ulicah.

Ta proslava je globoko doj- mila lendavsko občinstvo, ki je z veseljem opazovalo manifestirajočo mladino in se tem manifestacijam sa- mo pridružil.

Zvečer je bil družabni večer, ki so ga priredili aktivni in rezervni ofi- cirji iz Lendave. Večera se je udele- žilo mnogo občinstva.

Organizacija.

(Nadaljevanje.)

Mnogo, mnogo je odvisno od kraj. organizacij. Velikega pomena in važnosti je torej kraj. organizacija in njeno vodstvo za celotno delo stranke. Vsak poedini član se mora zave- dati, da se mu je vseh potrebah za- teči k organizaciji, ki mu nudi svojo pomoč. Le tako se bo pokazala prak- tična vrednost organiziranja in naših političnih organizacij.

Na kaj je tedaj paziti v prvi vrsti? V odbore je treba izvoliti sposobne ljudi! Ni dovolj, da je nekdo samo izvoljen in je z tem napravljen zač- tek in konec. Vsako odborniško mesto zahteva delo. Plačila ni in drugih ma- terijalnih koristi tudi ni. Edina zavest, da se dela za narod in za svojega bližnjega, to je nadomestilo za ves rtud. Vsakdo mora imeti to pred oč- mi, ko sprejema katero odborniško mesto v svoji organizaciji. Torej spo- sobni, delavni in požrtvalni možje spadajo v odbore, ki jim narod da svoje zaupanje. Člani odbora pa se morajo tudi zavedati svojega položaja kot strankini voditelji in predsta- vitelji v svoji vasi ali občini.

Občni zbori.

Člani lahko uveljavljajo svoje pravice na občnih zborih. Občni

zbor pa naj ne izvrši samo volitev novega odbora, ampak važno je, da se tu položi račun enoletnega dela. Predsednik in tajnik naj podata svoji poročili, tako da dobi članstvo sliko vsega opravljenega dela v minulem poslovnem letu. Poročila naj bodo obširnejša in naj obsegajo vse važ- nejše dogodke, vse, kar je odbor napravil in dosegel in kaj je vpliva- lo na ugoden razvoj organizacije, od- nosno istega oviralo.

Tudi člani se naj oglašajo na občnih zborih in tam naj povedo svoja mnenja. Tako bo delo živahno in za- nimivo in kar je glavno koristno.

O občnih zborih je sestaviti za- pisnik, v katerega je zabeležiti vse važnejše reči. O važnejših sklepih je obvestiti srezko tajništvo in sporočiti listu novega odbora.

Odbori krajevnih organizacij mo- rajo večkrat imeti svoje seje. Tu se obravnavajo vse zadeve in potrebe članov, organizacije in splošnosti. Tudi o teh sejah se naj vodi zapis- nik. Vse sklepe in zadeve, o katerih hočete kake rešitve, sporočiti sreske- mu odboru, ki izvrši potrebno inter- vencijo.

Duša vsega dela v vseh organi- zacijah so tajniki. S tem ni rečeno, da drugi odborniki nimajo dela, ven- dar sloni glavno delo na tajnikih. Spretnost, delavnost in agilnost taj- nikov je gibajoča sila, ki žene dru- stveno življenje. V njihovih rokah se vse zbira in razpleta in kjer so taki tajniki, so navadno dobre organizacije.

hrepenenje po rodni grudi veliko. Pošljamo Vam to številko našega lista v prepričanju, da Vam bo-

do besede iz Vaše rodne grude naj- lepše in najdragocenejše v teh praz- ničnih dneh. Oklenite se našega gla- sila, ki naj Vam postane glasnik iz krajev, kjer so zakopani Vaši najlepši spomini!

Konzorcij „Murska Krajina.“

Božič leta 1838 v Dol- nji Lendavi.

Žalosten je bil Božič skoraj pred sto leti, leta 1838. v Len- davi. Kakor po navadi, so se zbrali verniki na sveti večer pri polnočnici v cerkvi. Doma so ostali otroci in po nekod tudi služinčad, ki je čuvala doma hi- šo in otroke.

Zgodovina nam sicer ne na- vaja podrobno pri kateri hiši in pri katerem gospodarju je služila dekla, ki je imenovanega leta, na sveti večer ostala doma sama, ostali pa so odšli k polnočnici. Bilo je pa to v eni izmed lese- nih in s slamo kritih hiš, v spod- njem delu mesta. Brez dvoma je še takrat bilo v Lendavi vse pol- no lesenih in s slamo kritih hiš. Najbrž pa je imela Lendava večinoma vse take hiše, kakor bi človek sklepal iz tega do- godka.

Dekla je izrabila priložnost, da je bila sama doma in si je hotelo privoščiti kaj priboljška za sveti večer. Najraje bi pa jedla jabolka, ki jih je imel gospodar shranjene na podstrešju. Vzela je svečo in pohitela na podstrešje, da si nabere jabolka. V naglici ali pa tudi v strahu pa ni dovolj pazila na svečo, katere plamen je segel do slamnate strehe. Še le, ko je gorela streha nad njeno glavo, je opazila strašno nevar- nost. Ni pa bilo več pomoči, slama je silno gorela in kmalu je bila v ognju vsa hiša. Za to hišo druga, tretja in tako dalje vse po vrsti.

Ko so opazili ogenj so za- čeli biti plat zvona in v cerkvi je nastala silna zmeda. Vse je hitelo ven. Mnogi je v grozi o- pazil, da mu je domačija v pla- menu. Z gašenjem je šlo težko in tako je ogenj na sveto noč uničil celo spodnjo Glavno ulico in vse hiše tja po ulici, ki zdaj imenuje Slavičeva ulica. je to strašen požar, ki je povz- čil mnogo škode in žalost Lendavi. Veliko družin je osta- brez strehe in hrane.

Leta 1838 so tedaj imeli Lendavi zelo žalostno sveto no- c in tudi lepi božični prazniki ni- bili veseli in srečni.

Silvestrov večer — v Sokolskem domu v M. Soboti.

MIR LJUDEM NA ZEMLJI . . .

† Srečko Kosovel:

Pot po klancu.

Mati me čaka. Mogoče molí v mrzli izbi.
Pravi, da ne znam govoriti več z njo . . .

In se spominja, ko sem stal ob jasicah,
ubožnih jasicah, a sem bil Jezusu brat.

Mati molí . . . Vračam se,
in jasic ni,
lahko je tebi, mati,
Bog ti dušo teši.

A jaz sem vsem, i Jezusu
deseti brat.
venj grešim, ko to govorim
in čutim to.

Z materjo grem k polnočnici.
Glej, Jezus se je rodil.
O, da bi tebi in meni
dušo utešil!

Božični običaji.

Prvi izmed največjih praznikov cerkvenega leta je praznik rojstva Kristusovega. Ta praznik v zvezi z drugim (Novo leto) in tretjim (sv. Trije kralji) je na Slovenskem izredno čaščen. O tem pričajo lepi naši običaji med katerimi naj omenimo predvsem redni, vsakoletni obisk polnočnice na sv. večer, jaslíce, ki morajo počakati svečnice, večerne molitve po hiši na sveti večer s kadihom in škropljenjem blagoslovljene vode. Meščani so posneli od tujcev božično drevesce, ki se je pri nas že do dobra udomačilo in ga moramo prav tako šteti k običajem.

Se danes pa so na Slovenskem znani različni praznoverni običaji, ki so preostali iz poganske dobe. Božič so namreč praznovali v jutranjih deželah 6. januarja, šele od l. 354 pa ga praznujemo 25. decembra namesto poganskega praznika solnčnega obraza. Božič pa je nam Slovencem po značaj tako svet, da pride vsakdo, umrje ta dan, naravnost v nebesa. Čato je ta dan posebno ugoden za izpraševanje bodočnosti. Ponekod je razširjena vraža, da na sveti večer govore živali med seboj in porokujejo bodočnost. Njih govorico pa more razumeti le pobožen človek.

O božičnih praznikih denejo na mizo ne le kruh, temveč tudi med, orehe, otrobe in druge slične stvari, in sicer trikrat: prvič na Sv. Peter, drugi na večer pred Novim letom in slednjič pred praznikom sv. Treh kraljev. V „kranjskem jeziku“ se imenujejo ti trije dnevi „trije božiči“.

Med praznovernimi navadami na božični večer omenja Valvazor „panj“, katerega kmetje takrat denejo na ogenj, oblijejo z vinom, oblože z različnimi jedili in ognju prigravajo, naj jih použije. Enako je bilo v navadi vsakovrstno srečkanje in vedeževanje. Dekleta pa so hodila v teh skrivnost-

večerih k vodnjaku ali potoku, da bi svoji prihodnjega ženina. Pri priliki se je nekemu hlapcu blizu amnika, ki je zlezal na drevo in se dal nad vodo, da bi ženske v njej ogledale njegov obraz, zgodila nečča, da se je odlomila veja in je padel v vodo. — Glede bodočega je nekod tudi ta vera: ono dekle, ki je zvečer pred dnem sv. Tomaža (21. decembra) umije po vsem telesu in stopi z levo nogo prva v posteljo, bo ponoči videla bodočega.

Tudi pri vlišanju svinjca naj se pokaže bodoča sreča in nesreča. Vendar pa svinčena kepa zahteva zaradi svojih čudnih oblik posebnega, izvedenega razlagalca, ki tolmači bodočnost iz sence na steni, ki jo pokaže svinec, iz ostankov, ki obleže v vodi, ko dvignete svinčeno kepo itd. Ako dobi svinec podobo venca ali prstana, ti naznanja, da se bož čenil, podoba križca napoveduje smrt.

Svinec se vliwa vse te svete večere, večinoma na Silvestrov večer pa se mečejo čevlji, da se spozna, kdo bo šel med letom od hiše. Na desno nogo si le napol nataknete čevlji in ga vržete čez glavo. Ako čevlji pade s konico proč od tebe; boš moral od doma, če pa je obrnjen s konico proti tebi, boš ostal doma. Tako vedežujejo na kmetih posli, pa tudi domači fantje in dekleta, če jim je prišla doba, da zapusté domačo hišo.

Med običaji, ki so doma med koroškimi Slovenci, naj omenimo tega, da pogrnejo ondo med kmeti na sveti večer mizo s slovenskim prtom, to je prtom iz belega platna, z rdečimi in belimi čipkami in ki ima poleg tega v sredini še rdeč okrajek. Na mizo postavijo nato „miznjak“, t. j. božičnik ali božični kruh, kadilo in žito. Vse to leži na mizi do poldneva na Sveti dan.

Starodavni so ti naši domači običaji, ne moremo reči, da bi ne bili lepi. Še vse lepša pa je Sveta noč sama, preživeta v ljubezni in prijateljstvu!

J. V.

Mir svetega večera.

Poklanjam to le črtico za sveti večer pod božično drevesce, prijatelju J. F., ki mi je dal marsikatero smernico za delo za revne.

Kdo ni poznal v vasi in še izven vasi daleč naokrog . . . Tončka, tega sicer bolj obožnega, a vendar tako priljubljenega in postreživega fantka. A zdaj ga ni več — umrl je, toda kako umrl?!

To Vam je žalostna in v srce segajoča zgodba, ki vam jo hočem pripovedovati o našem Tončku.

Tonček je bil otrok revne dninarice — vdove. Njen mož jima je sicer zapustil polomljeno kočo, ki pa jo ni mogla dati popraviti, tako da se je nekega dne vsled starostne oslabelosti sesedla in je ostal le kup žalostnih razvalin.

Ker nista imela več kje biti, sta se preselila k bogatemu kmetu Valentinu v vas. Tonček je bil še takrat otrok. Valentin jih ni vzel iz usmiljenja ali sočutja, kajti Tončkova mati je morala trdo prijeti za delo, ako je hotela preživeti sebe in otroka. Pod materinem varstvu se je Tonček razvijal duševno in telesno. Čeprav je bil z materjo vred reven kakor cerkvena miš, vendar je bil lepši in postavnejši, pa tudi pridnejši kot vsi drugi dečki v vasi in marsikatera bogata kmetica je bila Tončkovi materi nevoščljiva za njega.

In tudi po vsej pravici, ko pa je mali Tonček bil že kot majhen otrok tako nenavadno tih in miren, kakor da bi se siromaček zavedal svojega siromaštva, da je pravzaprav tujec v hiši Valentinovi in je od danes do jutri.

Res to je tudi bil; prehitro, veliko prehitro se je moral tega zavesti. Komaj, da je shodil in začel pohajati šolo, kjer je kmalu postal ljubljeneč gospoda učitelja, je zbolela

njegova mati. Vsled prenapornega dela je revica začela vedno bolj in bolj hirati. Še se je premagovala in kju bovala bolezní, a naposled je morala leči in ni več vstala. Precej je bil krivnjene bolezní trdosrčni Valentin, kateremu ni bila nikdar zadosti pridna in delavna; naj je bila še tako zgodaj na nogah in je šla še tako pozno k počitku, vedno mu je vstajala prekasno in šla prezgodaj spat. Še takrat, ko je bila že smrtnonevarno bolana, je rentalil okrog češ, da se je potajila. Zares strašen je tak lakomnež!

In ko je umrla je bil to za Tončka silen udarec. Nesrečnež se ni dal potolažiti, sicer pa se dosti nikdo ni trudil, da bi ga potolažil — kakor, da bi se zavedal, da je ostal sam, prav sam na svetu — brez matere, dobre zlate mamice, brez doma.

Ostal je še sicer na Valentinovem domu, toda očitan mu je bil vedno sleherni grizljaj češ, da si ne zasluži in da ga morajo zastoj rediti. Sicer pa Tonček tudi ni kar tako brez dela postajal okrog hiše. Vsaj dobro voljo je pokazal, da bi rad pomagal pri delu, ako bi bil dovolj krepak, toda pri Valentinu vse to ni nič zaleglo; od dne do dne je postajal vedno bolj nezadovoljen z ubogim Tončkom: očitvidno je bilo, da bi se ga rad rešil. V polelju in na jesen je še nekako bilo: ne samo, da je moral opravljati dela, ki nikakor niso bila primerna za njegovo šibko telo, pasel je tudi številno Valentinovo živino.

Ko pa je nastopila zima in ni bilo zunaj nobenega dela več, je začel vedno huje in huje očitati pri vsaki jedi, skromne grizljaje ubogemu Tončku.

Čeprav je bil še otrok, vendar se je Tonček predobro zavedal pomena Valentinovega tarnanja. V takih trenutkih se je skrtil v hlev med živino, in se ob spominu na zlato mamico razjokal na glas. Tuintam ga je v takih trenutkih tolažil Valentinov sin — edinec, postaven dečko, ko pa ga je nekoč zalotil Valentin, kako je brisal solze ubogemu Tončku ter mu govoril besede tolažbe, je pretepel oba.

Od dne do dne je postajalo življenje pri Valentinovih neznosnejše. Čim bolj se je bližal praznik miru in ljubezni, tem bolj divji je postajal stari proti Tončku. Vse to je bilo za Tončkovo šibko telo in rahločutno srce preveč.

Bil je dan pred Božičem; Valentin je imel zopet svoj dan. Vse je klical k obedu, le ubogega Tončka ne, izgovarjajoč se, saj je itak sveti post. Valentinovemu fantu se je ubogi deček usmilil ter mu je skrivaj prinesel kos belega kruha, toda Valentin je to opazil in radi tega neusmiljeno pretepel svojega sina. Tončku je bilo to dovolj; radi njega je bil fant tepen. Ne tega ne prenese njegovo blago, plemenito srčce, da bi kdo moral radi njega trpeti. Ko se je zmračilo, je pobegnil od hiše.

Toda kam? Nikogar ni imel na svetu. Ni dolgo pomišljal kam naj gre, srce ga je vleklo na dve uri oddaljeno farno pokopališče, k mamici.

Tisto leto je zapadel par dni pred Božiču velik sneg in nastopila je huda zima.

Ubogi Tonček je slabo oblečen komaj in komaj gazil sveže zapadli visoki sneg. Spočetka je še nekam šlo, toda moči so mu pešale, noge so mu postajale vedno bolj težke, da jih je komaj prestavljal.

„K materi, k materi“, je delal korajžo sam sebi, toda predno je prišel k materi na pokopališče, je obnemogel in se zgrudil v sneg. V mehki sneg mu je strašna utrujenost postlala ledeno mrzlo posteljico. Sveta tišina je vladala naokrog. Na nebu je roka božja prižgala nešteto lučic, v katerih odsevu se je lesketal sneg, kakor bi bila posejana zmrzla skorja z samimi biseri. Lepa je bila tisto leto sveta noč, čeprav ni bila lepav človeških srcih . . . Toda Tonček je bil gluhi in slepi za vso lepoto svete noči, pozabil je na Valentina in na njegovo hišo, še na mamico ni več mislil: zaspal je v snegu. In kako bi ne mogel zaspiti; saj je bil tako truden in izmučen. Ali bi ga naj ovirala ledeno-mrzla snežena posteljica, saj pa je bilo pri Valentinovih tudi tako mrzlo. Ledeno mrzla burja je vela dan na dan iz Valentinovega srca . . . Ali kdo bi ga naj motil? Morebiti nemir in kreganje lakomneža Valentina, saj je bil vendar daleč vstran od njegove hiše. Tukaj pa je bilo vse tako tiho in mirno, svetle zvezde so tako skrivnostno tiho migljale na jasnem nočnem nebu, kakor ne bi hotelo ga motiti; le čivkanje v bližini prezebajočega škrančka je prihajalo vedno bližje in bližje.

Zapazil je gotovo temno Tončkovo telo ležati na cesti in s strahoma se je približeval v nadi, da bi se mogel kje skriti pred mrazom.

„Živ, živ, živ“, se je slišalo vedno bližje, nato še nekaj zateglih „iii“, in škranček je utihnil.

Siromaček se je skrtil pod sukno spečega Tončka prav na njegovo srce. Še je bilo to blago srčce, vroče bilo, škrančku je postalo prijetno toplo zavetišče, — toda ne za dolgo. Vse preveč je bilo mraza, ledeno mrzle burje, ki je prepihala mlado telesce v kratkih letih žalostnega življenja . . .

Kakor je bil svet mrzel in so bili mrzli ljudje napram ubogemu Tončku, ni čuda, da je zmrznilo v tem večeru Tončkovo srce in tudi škranček. Zaman je ubogi Tonček iskal zavetja pri ljudeh, zaman je iskal zavetja škranček na Tončkovem srcu . . .

Ko so šli prvi ljudje k polnočnicam, so našli na potu ležati zmrznjenega Tončka, na njegovem srcu pa poginulega škrančka. Njegovo blede, a vendar tako otroško lepo ličce pa je bilo polno bolesti in očitka: ljudje, s svetimi čustvi greste ta večer v cerkev, a vendar je vaše srce tako mrzlo, tako trdo, za reve in sirote . . .

Zdrznili so se ljudje nad Valentinom, kakor, da bi se hoteli v tej uri znebiti vseh očitkov, da so tudi oni krivi njegove smrti, saj so vendar dan na dan videli in slišali, kaj je ubogi siromaček moral pretrpeti pri Valentinu. Lahko bi ga ta ali oni vzel k sebi, ko bi ne imeli mrzlega srca, kakor je bil mrzel sneg, ki je vzel Tončku življenje.

Življenje, zakaj ne obhajaš dan na dan praznika ljubezni in miru, kaj oskrunjaš človeka — Krono vsega stvarstva z trdosrčnostjo?!

Božič v tujini . . .

V Jeruzalemu in Betlehemu.

Pišem iz Jeruzalema, ki pa ni središče božičnih slavnosti. Te se vrše v mestu Gospodovega rojstva v Betlehemu. Trikrat v teku tridesetih dni je to mesto prizorišče velikih božičnih slavnosti. Slavi jih vsaka konfesija zase: katoličani, pravoslavni in Armenci.

Slavnost obstoji pri vseh treh konfesijah iz slovesnega odhoda patrijarha v Betlehem in iz zgolj cerkvenih obredov. Čeprav so slednji višek dneva in v starodavni cerkvi, podobni trdnjavi s stoterimi svetilkami in obdani s samostani katoličanov, Grkov in Armencev, je vendar množica, ki napolni prostore prav do zadnjega kotička, najbolj važen dogodek patrijarhov prihod. Ni je namreč reči, ki bi tolikanj v nemala domišljijo Orientala kot slavnostne verske procesije.

Kmalu popoldne zapusti patrijarh Jeruzalem. Odhaja pri Jafskih vratih, odkoder teče široka cesta v Betlehem. Procesija s patrijarhom, ki ga obdajajo duhovniki in ščitijo jezdec, zavije okoli gore Sion. Tisoče ljudi v vseh barvah in krojih Orienta tvori špalir; tu vidiš meščane, felaha in beduine, pomešane med seboj v sila slikovite skupine. Med potjo se pridružijo procesiji množice iz okoliških krajev; posebno mnogo jih pristopi iz bivšega križarskega selišča Bethjale. Nekako na pol poti, pri Rahelinem grobu, ki ježi ob cesti k Eufratu, se procesija sreča z deputacijo iz Betlehema, ki je takisto na konjih prišla naproti.

Tedaj že zvone v Betlehemu vsi zvonovi. Slike, ki jih po prihodu procesije nudi to sicer mirno mesto, so vprav opojne po svoji bujni pestrosti. Za kordonom, ki ga tvorijo jeruzalemski in bethlehemski odličnjaki, redovniki in vojaška policija, se gnete pisana množica — glava pri glavi. Policija je tu kaj važen činitelj, zakaj prav ob takih dneh često izbruhnejo konflikti med posameznimi konfesijami. Pestrost še povečujejo s preprogrami ozaljšana okna in strehe, ki z njih zvedavo gledajo ženske, med katerimi vidiš prelestne lepote, katerih lepoto še bolj poudarjajo pisana oblačila. Zares, samo na glavah vidiš celo morje barv; rdeče tarbuše, bele in žolte kefyote, arabske robce proti soncu, turbane felahov v vseh mogočnih barvah in zlasti še čudna ženska pokrivala iz belega sukna, okrašena z zlatniki. Ta pokrivala segajo kar četr metra visoko in so zelo podobna pokrivalom srednjeveških dvornih dam; nemara so to še ostanki izza križarskih vojn. Prej so pestrost procesije povečavali še konzuli s svojimi kavasi, medtem ko sedaj spremljajo patrijarha samo francoski, italijanski in grški konzul.

Bethlehemska slavnost je tipično orientalska in zlasti popoldne nič kaj verska. Ponoči, ko se z velikim pompom bere polnočna maša, ki pri Armencih traja vse do sončnega vzhoda, se verska razpoloženost vidno dvigne in dobiva pod vtiskom noči v starodavni cerkvi skoraj mističen značaj. Taka je zlasti pri katolanih, med tem ko je pri Grkih malce preveč lupna. Skrivnostna sveta noč zavija svoje trde sence obrise kockastih stolpov z ravnimi strehami in med begajočimi cunjami oblakov trepetajo zvezde. Tisoče ljudi stoji molče na starem križarskem trgu in nad njih glavami in nad strehami božičnega Betlehema se razlegajo dalje tja v pu-

šavo Jehudo globoki in jasni zvoki zvonov.

Grki slave svoj božič po grškem koledarju, obenem s Kopti, Nestoriani in Abesinci 13 dni pozneje. Tu se šele kaže pravljična mogočnost obredov in pompa, kolikor je v današnjih gospodarsko tesnih razmerah sploh mogoč. Procesija z bleskom zlatih oblačil in škrlatnih plaščev nam daje živo sliko nekdanjih velikih slavnosti v Bizancu. A 13 dni za tem slavijo svoj božič Armenci. Tudi njih slavnost je ornamentalno zelo slikovita. V Betlehem prijezdi armenski patrijarh, ki sme samo ob tem času zapustiti armensko. Tu dobiš nekake azijsko-gigantske vtiske. Če bradat stavec, oblečen v težka modra ali rdeča, z zlatom obšita oblačila, s tiaro na glavi sede na svoj tron, ne sme nihče drug sedeti, dokler v armenskem delu Cerkve Gospodovega rojstva ne preberejo 12 prerokov in štirih evangelistov.

Ostale veroizpovedi slave božič v svojih cerkvah v Jeruzalemu: tako n. pr. črni Abesinci, ki pri delitvi cerkve Gospodovega rojstva niso prišli v poštev. Protestanti, povečini Nemci in Angleži, slavijo božič bodisi v svojih cerkvah bodisi na pastirskih poljih vzhodno od Betlehema, kjer jim je ponoči dovoljen vstop v tamošnjo grško cerkev.

Običaj božičnih daril in drevesc poznajo samo protestanti in katoličani v mestih. V novjšem času tudi del pravoslavni, med tem ko je pri ostalih 25. december praznik kakor vsi drugi.

Božič pa ni pomenljiv samo za kristjana, marveč tudi za muslimskega felaha, ne samo zbog tega, ker mu božična slavnost nasiti fantazijo, marveč tudi zaradi tega, ker se ob božiču začenja novo petdesetdnevno razdobje, katerih ima njegovo kmečko leto sedem.

Če je božič drugod v krščanskem svetu verski praznik, je v Palestini tudi dan splošnega ljudskega slavlja, ki so ga veselili celo Mohammedi verniki, katerim je vsaka pisana slavnost sila prikupna.

V južni Ameriki.

Čuden, nelep božič. Drugače ne moreš reči o njem. Če se v človeku na mah porušijo vsi dotedanji tradicionalni pojmi o prazniku miru in zimске poezije, je to dokaj neprijeten občutek. Tu pada božič v najbolj vroče poletje, ko se toplomer zaljubljen giblje okrog 40 stopinj. Opoldne skoraj ne moreš hoditi po ulici, kajere asfalt se kar mehča.

Ljudje začenjajo delati ob polnoči, da se ob desetih dopoldne izčrpani in utrujeni vležejo v senco. Žejo si lahko pogasiš samo z gorkim čajem iz trpke yerbe mate; to je prav za prav najboljšo sredstvo zoper vročino. Kar neverjetna se ti zdi misel, da zdaj nekje zamruže in da ljudje po snegu gazijo k božični maši. Predstavi si, da so tu ljudje za božič v lahkih belih oblekah in da nosijo v žepih cele zaloge robcev, ki komaj zadostujejo za brisanje obilnega potu. Še konji nosijo slamnate klobuke proti neusmiljenemu soncu. Sploh je za nje boljše poskrbljeno: na ulici imajo posebne prhe za konje.

Noč je vlažna, topla; na črnem nebesu sevajo velike zvezde. Med njimi je južni križ, simbol reda in stalnosti. Hodniki pred kavarnami se začenjajo polniti, ledene pijače se konsumirajo v nevertetnih količinah, živahni razgovori o izsledkih dirk pre-

hajajo že v kričanje; drugi govore o dobitkih Novoletne loterije ali pa o kakšni revoluciji, ki jih imaš v Južni Ameriki zmirom na pretek. To so ob božiču skrajno aktualne reči, ki zanimajo vse in vsakogar. Jezušček? Ga ne poznajo. Drevesce? Smreke in jelke tu sploh ne rasto. V Argentini in v Braziliji, v Paraguayu in v ostalih republikah Južne Amerike sicer versko goreči katoličani slave samo Novo leto. Takrat dajejo svojim dragim darila, skoraj vedno praktična in koristna; med najbolj priljubljena štejejo kupni list za kos zemljišča. Agen-

ture za promet z zemljišči imajo prav ob tem času veliko dela.

Božična tradicija se skuša, kar se da, ohraniti v nemških in čeških naselbinah. Drevesca so importirana, umetna in majhna, nekako taka, kot jih poznamo iz restoranol na vlakih. Gramofon reproducira božične pesmi, katerih ganljivosti pa v tujini rolena deca več ne občuti in ne razume. Sveče kmalu pogasijo, ker samo povečujajo toploto. In božična večerja? Saj ni teka za kakšo boljšo in obilnejšo hrano in tudi pripraviti se ne da tako kot v domovini. Ne, v Braziliji in Argentini božič ni lep.

Za naše malčke . . .

Alfonz Gspan:

Božična.

Božični zvonovi
in zvezde po nebu,
sneg spi po vrhovih,
tih mir po domovih. —

Glej, jaslice v kotu,
pastirce krog hlevca
in angelci z „glorijo“ pojejo, molijo.

Dete, veš kaj ti angelci pojejo?

Mir oznanjajo
in Bogeca prosijo,
da bi toplo bilo vsem,
tudi njim, ki nimajo doma.

Manica:

Zlati orehi.

Jožek je bil sirota. Mamica mu je umrla ob njegovem rojstvu in leto pozneje ji je sledil v večnost tudi Jožkov oče. Mali neboljenček je bival odslej stalno pri svoji babici stari Žigonki, ki je bila sicer siromašna, toda v svoji veliki ljubezni je storila vse, da Jožek ni ravno trpel pomanjkanja. Črnega kruha je imel dovolj. Seveda se je moral odreči marsikaterih sladkosti, katerih so otroci v bogatih hišah deležni.

Pred božičnimi prazniki je bil Jožek na obisku pri Kodranovih. Tam je opazoval, kako so zlatili orehe. To se mu je zdelo nebeško lepo in ko se je vrnil domov, je vzdihnil k stari materi:

„Oj babica, kako lepe orehe sem videl pri sosedu. O, da bi imel vsaj enega!“

„Vidiš Jožek, mi smo siromašni in ne premoremo kaj takega“, mu je odvrnila stara mati. „Niti navadnih orehov ni pri hiši. Morava pač biti zadovoljna s tem, kar imava.“

Tisti večer je Jožek zaspal ves v mislih na zlate orehe. Nekako o pol-

noči je pa vzbudilo babico nekako stopicanje po hiši. Hitro je užgala luč. Videla je čuden prizor.

Jožek je v sami srajčki in z zaprtimi očmi taval sem in tja ter se pripogibal kakor bi nekaj pobiral.

„Jožek“ je zaklicala babica, „kaj pa vendar počneš?“

Deček je obstal, si pomel oči, debelo pogledal in se začel kremžiti.

„Joj“, je vzdihnil jokaje, „kake lepe sanje. Iz neba doli so deževali zlati orehi, jaz sem jih pa pobiral. Zdej pa nimam nič. Hu hu!“

Babica je vstala, mu porahijala posteljico in ga s tolažilnimi besedami spravila spet pod odejo. Deček je kmalu spet zaspal.

Naslednje jutro je šla Žigonka h Kodranu po mleko. Pri tej priliki je tam smehljaje pripovedovala o Jožkovih sanjah in njegovem nočnem početju. Kodranova mati je bila dobra žena. Zamslil se ji je mali Jožek in rekla je Žigonki:

„Mati, vašemu Jožku hočem uresničiti sanje. Zvečer pridem k vam in potem se pomeniva.“

Še tisti dan je velela pastirju, naj pozlati toliko orehov, da jih bo zvrhan krožnik. Kupila je še več drugih dobrih stvari in zvečer vse skupaj nesla k Žigonu.

Jožko je že spal in ni videl, kako sta dobri ženi razpostavljali darila ob njegov posteljici. Toda ko se je zjutraj prebudil je široko zazijal. Dvakrat si je pomel oči, misleč, da so spet sanje. Na svoje nepopisno veselje pa se je prepričal, da je vse resnično. Ob straneh so bili položeni piškoti, fige, rožiči, tik pri zglavju pa — jej, jej — poln krožnik blestečih zlatih orehov.

To je bil najsrečnejši Božič za Jožka. Z njim vred se je pa prav otroško veselila tudi njegova dobra babica.

ZA BOŽIČ! ZA NOVO LETO!

POPUST OD 5% DO 20%

Za BOŽIČNO DARILO kupujte stvari, s katerimi imate tudi nadalje veselje. To so:

GRAMOFONI, RADIO APARATI, FOTOGRAFIČNI APARATI IN ŠIVALNI STROJI

Novo uvedeni predmet: ŠPORTNE POTREBŠČINE.

Vse to po neverjetno nizki ceni samo pri

tt. ERNEST ŠTIVAN, Murska Sobota.

Gramofonske plošče 30.- in 48.- Din. Samo do 31. decembra.

Iz delovanja Združbe trgovcev.

Spremembe v trgovskih obrtih.

Prestanek obrti. Huber Franc v Gor. Slavečih h. št. 50 je odjavil trgovino z deželnimi pridelki, perutnino in jajci.

Čahuk Ludvig v Križevcih h. št. 198 je odjavil obrt branjarije.

Celec Štefan v Sebeborcih št. 48 je odjavil obrt branjarije, ter trg. s sadjem in poljskimi pridelki.

Nemeš Vera v Martjancih h. št. 8844/1 je odjavila svojo podružnico v Sebeborcih.

Štivan Franc v Bodoncih h. št. 33 je odjavil svoj obrt trg. s polj. prid. in jabolki ter branjarijo.

Žokš Vincenc v Prosečki vasi 3 je odjavil trg. z jajci in perutnino, gobami, ježicami in kožami od divjačine.

Huber Franc v Kuzmi h. št. 86 je odjavil trg. z deželnimi pridelki, sadjem in gradb. mat. in umet. gnojili.

Adamič Geza v Domanjševcih 27 je odjavil obrt branjevske obrti.

Frumen Matija v Strukovcih 27 je odjavil obrt trg. z jajci in perutnino.

Svec Mihael v Šalovcih je začasno ustavil obrt branjarije in trg. z alk. pijač v trg. zaprt. posodah.

Hakl Viljem v Lemerju h. št. 15 je odjavil svoj obrt branjarije,

Perkič Aleksander v Veščici št. 60 je odjavil svoj obrt branjarije.

Ficko Štefan v Bodoncih št. 127 je odjavil svoj obrt trg. s perutnino in jajci.

Gross Samuel v Fokovcih h. št. 63 je začasno ustavil obrte: trgovino z mešanim blagom, trg. s teleti in svinjami v živ. in zakl. stanju, sejmarstvo z manufakturo in domačim platnom, trg. z govejo živino.

Kardoš Koloman v Murški Soboti je umrl vsleg tega se je obrt. trg. z meš. blagom, smodnikom, nevojaškimi in lovskimi orožjem ter municijo črtalo.

Horvat Matjaš iz Stanjevcev je začasno ustavil obrt. trg. z raznim blagom na drobno.

Benčec Arpad v Lemerju h. št. 1 je prenehal izvr. obrt. trg. z jabolki.

Zamenjava blaga z Madjarsko

Valed deviznih težkoč in durgih neprilic je v zadnjem času silno nazadovala naša trgovina z Madjarsko. Dočim je bila prej naša trgovinska bilanca z Madjarsko redno aktivna, je postala vsled zastoja trgovine pasivna. V prvih desetih mesecih tega leta je bila pasivna že za 25 milijonov Din. Zlasti težko je bil vsled deviznih omejitev zadet naš lesni izvoz, ki je skoraj popolnoma prenehal. Iz gospodarskih krogov je za to izšel predlog, da se naj zopet uvede med Madjarsko in Jugoslavijo prosta zamenjava blaga, ker je to edino sredstvo, da se oživi zunanja trgovina. Ta predlog je bil simpatično sprejet tako od jugoslovanske kakor od madjarske vlade. Posledica tega je bila, da se je ustanovilo v Beogradu jugoslovansko-madjarsko društvo za izmenjavo

blaga, ki bo delalo roko v roki s sličnim društvom, ki je bilo ustanovljeno v Budimpešti. Kdor bo hotel kaj prodati ali kupiti iz Madjarske se bo moral obrniti na eno teh društev, ki bo posredovalo zamenjavo blaga. Na ta način bo vsak izvoznik rešen dveh velikih skrbi: kako komu prodati svoje blago in kako priti do plačila. Ker bo država pri društvu vršila kontrolo, bo mogla tudi preprečiti, da bi se naročevalo nepotrebno blago. Tako je tudi državni interes popolnoma zavarovan. Predsednik beograjskega društva je ugledni beograjski gospodarstvenik Brankovič, gen. tajnik pa g. Heinrich iz Zagreba.

TON-KINO

Lastnik G. DITTRICH

v Murški Soboti

Moja češ biti . . .

Po komediji
LOIUSA VARNEUILA.

V glavni vlogi:
WILLI FRITSCH, RALPH ARTHUR ROBERTS in KAMILA HORN.

Predstave se vršijo:
v PONDELJEK
dne 25. decembra popoldne ob 1/24 uri
in zvečer ob 1/29 uri.

Društvo „Šola in dom.“

V Ljubljani se je pred nekaj meseci osnovalo društvo z zgornjim imenom, ki prav lepo napreduje. Društvo združuje predvsem stariše in učitelje, torej ljudi, ki imajo opravka z vzgojo otrok in z vsemi težkočami, ki so s tem delom v zvezi. Potrebno je čim večje sodelovanje med vzgojitelji, ki vzgajajo otroke v družini, in onimi, ki jih učijo in vzgajajo v šoli. To je namen tudi imenovanega društva.

Med stariši, svojimi člani, je našlo društvo pravo razumevanje, zato je otvorilo celo vzgojno posvetovalnico. Oče in mati prideta pri vzgoji do nejasnosti in dvomov. Ne vesta, kako bi otroka odvrnila od te ali one hibe, ki raste v njem in postaja vsak dan vidnejša in močnejša. Otrok se čudno izpreminja, odtuja se jima, prihaja v posamezne razvojne štadije, zadobiva nov pogled na številna vprašanja, ki jih srečuje v življenju. Težko ga je razumeti in pravilno voditi. Zato se stariši posvetujejo s strokovnjaki, skupno z njimi proučujejo vsak posamezni slučaj in iščejo pomoči.

Takšna društva in vzgojne posvetovalnice bi bile povsod potrebne. Slednjih pri nas ni treba šele ustanavljati, ampak lahko že poslujejo. To so šole, katerim naj skušajo stariši pri vzgoji otrok pomagati, kot naj pomaga tudi šola starišem pri istem delu doma. Naše narodne šole naj bi postale res prave vzgojne posvetovalnice. Stariši naj se šole ne strašijo, z njo imajo skupen cilj, zato pa naj bodo tudi stiki z njo čim tesnejši. — dš.

OTVORILI

smo novo prodajalnico v Dolnji Lendavi. Prodajalnica se nahaja v hiši gostilne Horvat v Glavni ulici.

POSETITE NAS!

Trpežni in najfinejši čevlji, škornji iz gumija, bakanči in prazniški čevlji. Obutev za deco.

Oglejte si našo bogato zalogo!

BAT'A

DOLNJA LENDAVALA.

KMETIJSTVO

Vzgoja telet.

Utisi pri zadnjih premovanjih živine živinorejskih organizacij so bili ravno pri mladini najslabši. Prav malo potomcev dragih v Švici kupljenih bikov je tako razvitih, da bi mogli pričakovati, da bodo te v rasti le prebližno dosegli. Če hočemo sami doma vzgojiti tako živino, kakoršno kupujemo za drag denar v Švici in drugje, ni zadosti samo dober plemenjak, ki svoje lastnosti tudi podeduje, kakor obliko, rastnost, mlečnost in drugo. Da bo tele tudi doseglo importiranega plemenjaka v vseh lastnostih, posebno rastnosti, se ga mora tudi primerno vzgojiti. Ravno živinorejske organizacije bi morale imeti za glavno nalogo, odbiro in vzgojo telet, katere hočejo obdržati za pleme, da si sami vzgojijo plemensko živino, ki bo dosegla originalne, pa tudi stalno prenašala na potomce vse odlične lastnosti. Zato bi morale te posvetiti največjo brigo za vzgojo telet. Tele od društvene krave bi se moralo najpozneje v četrtem tednu oceniti, žigosati in vpisati v rodovno knjigo. Za pleme se najpusti najboljša teleta, slabapa naj se prodajo mesarju.

Tele, ki ostane za pleme, mora dobiti zadostno množino mleka, da se lahko razvije. Dobivati mora mleko najmanj dvanaest tednov, to je tri mesece, še boljše je pa če ga dobiva še dalje časa. V Švici dobivajo teleta mleka po šest do deset mesecev.

Prve štiri tedne se ga mora napajati (pustiti sesati) štiri do petkrat na dan, drugi mesec trikrat dnevno, tretji mesec pa dvakrat. Najmanj štiri tedne mora dobivati polno sladko mleko, pozneje se lahko da teletu tudi posneto mleko, s katerega je scentrifugo pobrano vrhnje ta mast pa se mora potem nadomestiti s kuruz-

no, proseno, pšenično ali lenemo moko in sicer od te približno pet dek naenkrat.

Teleta bi morali vsakih osem dni tehtati, da se prepričamo, kako napredujejo pri teži. In ko razumen živinorejec zračuna koliko kilogramov mleka je popilo tele in to primerja s prirastom teže, bi videl, da je prehrana za teleta zadosti po ceni ali predraga, ali je tele pri majhni množini mleka dobro zrastle, ali pri veliki množini slabo napredovalo. Pri taki kontroli se bo lahko odločil, katero tele naj obdrži za pleme, ker mu kontrola o uporabi mleka in prirastu na teži najboljšo pokaže, katero tele boljše izrabi krmo in katero bo potem najbolj rentabilno za pleme. Vsak napreden živinorejec in tak bi naj bil vsak član živinorejskih organizacij, mora znati, da samo od dobrega in dobro krmiljenega teleta mora postati dober bik ali krava, da se to, kar se teleta (pa tudi pri svinjah) prve mesece od tega pri krmi, nemore nadomestiti nikoli več in da tele prve mesece najhitreje raste, torej najbolj izkoristi hrano in jo po tem takem najbolje plača.

Živinorejec, ki ne daje teletu zadostne množine hrane in zadosti časa mleko, dela sam sebi škodo.

Zato je dolžnost živinorejskih organizacij posvečati vzreji telet največjo pažnjo.

Tele se krmi tako, da se ga pusti sesati, ali pa se ga napaja z napajalnikom. Oba načina imata slabe in dobre lastnosti. Če se hoče kontrola mlečnosti in izrabe krme točno izvesti, se mora uvesti napajanje telet z napajalnikom. Dokler tele sesa, to je tri mesece največje molznosti, se nemore točno ugotoviti množina mleka, če se pa teleta napaja, lahko ugotovi množino mleka, ki ga lahko krava in pa množino, ki ga porabi tele.

Res je, da je naravno, ako tele sesa, pa to ima tudi slabe strani. Ako

ima krava toliko mleka, da ga tele nemore posesati, ji zaostaja mleko v vimenu, ker ga ne pusti izmolsti in ga zadrži, kar škoduje potem vimenu in kravi. Če pa izmolzite poprej, ko pripustite teleta, pa se lahko zgodi, da dobi tele premalo mleka. Odraslo tele vdarja kravo o vimeni, jo po nepotrebnem muči, ko se ga pa odstavi, toži po kravi, druge krme noče jesti ali le malo in tele že zgubi na teži.

Pri napajanju z napajalnikom se loči teleta takoj od krave in se mu odmeri toliko mleka, kolikor mu je za dober razvoj potrebno. Tako se tu di lažje odstavi, ker se mu lahko pre-

mešava druga krmila (posneto mleko, moko in dr.) in vodo, tako da neopaženo preide od mleka na drugo krmo.

Pri napajanju z napajalnikom se mora pač paziti, da dobiva tele toplo mleko, toraj takoj po molzi, da se ne ohladi, mleko od prejšnje molze pa se mora ogreti na 38,5° C, posodo pa iz katere se napaja, se mora po vsakokratni uporabi najskrbneje oprati z vročo vodo in posušiti.

Telička namenjena za pleme mora dobiti dnevno toliko mleka, da znaša $\frac{1}{7}$ do $\frac{1}{8}$ teže teličke, bikec pa $\frac{1}{5}$ do $\frac{1}{6}$ žive teže. Recimo, da tehtja telička 56 kg, potem mora dobiti

dnevno sedem do osem litrov mleka, bikec z isto težo pa deset do edenajst litrov mleka dnevno.

Napajanje z napajalnikom ima še to prednost, da omogočuje zatiranje tuberkuloze, da se lahko daje teletu po četrtem ali petem tednu mesto čistega posneto mleko pomešano z moko, da se lahko vodi kontrola izrabe krme in dr., kot že omenjeno v prvem delu.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi svojim gostom
BAUER ŠAMUEL gostilničar
Črensovci.

LEPA HIŠA

v najlepšem delu Čakovca, z vsemi pritliklinami in velikim vrtom. Hiša je še 9 let oproščena davka. Proda se neposredno in zelo poceni. Interesenti naj se obračajo do lastnika,

Vrazova ulica 22.

Vesele božične praznike ter srečno in blagoslovljeno novo leto žele

vsem svojim odjemalcem, članom in prijateljem naslednje tvrdke:

Zadružna hranilnica in posojilnica
v Dolnji Lendavi.

Božične pozdrave pošilja novoustanovljena trgovina
Baťa v Dolnji Lendavi.

Centralna gostilna HORVAT MATJAŽ Dolnja Lendava.	Vsem živinorejcem in svojim prodajalcem čestitam k praznikom Gabor Vinci prekupčevalec Dol. Lendava		POJBIČ KAREL „Kolodvorska restavracija“ Dolnja Lendava.
NÉMETHY ŠTEFAN trgovina z mešanim blagom Dolnja Lendava.	STANKO ŠTEFAN čevljar Dolnja Lendava.	MAJZELJ VIKTOR dimnikarski mojster Dolnja Lendava.	LENARIČ VIKTOR gostilničar Dolnja Lendava.
WEISS ŽIGA trgovina oblačil Dolnja Lendava.	NOVAK JURIJ trgovec Dolnja Lendava.	ARNSTEIN BENŐ trgovec Dolnja Lendava.	VUKAN LUDVIK restavracija in hotel „Krona“ Dolnja Lendava.
DEUTSCH ALADAR gostilna Dolnja Lendava.	BOHAR ADAM mesarija in trgovina z živino Dolnja Lendava.	BADER JURIJ trg. z usnjem in čevlj. potrebščinami Dolnja Lendava.	TIVADAR FRANC trgovina z železnino Dolnja Lendava.
ZDRUŽENJE TRGOVCEV v Dolnji Lendavi.	KOLEKTIVNA OBRTNIŠKA ZADRUGA za srez dolnje-lendavski v Dolnji Lendavi.	BLAU in BARTOŠ manufakturna trgovina Dolnja Lendava.	TOPLAK IVAN trgovina z mešanim blagom Dolnja Lendava.
ALSZEGI LUDVIK mehaničar Dolnja Lendava.	FEHER LUDVIK brivec Dolnja Lendava.	FRITZ ŠTEFAN mehaničar Dolnja Lendava.	SEVER MARICA trgovina s papirjem in šol. potrebščinami Dolnja Lendava.
BRÜNNER BELA trgovina z mešanim blagom Dolnja Lendava.	KLEPEC JOŽKO trgovina z mešanim blagom Beltinci.	ŽEMLJIČ ŠTEFAN gostilničar in mesar Beltinci.	KRESLIN JOŽEF centralna gostilna Beltinci.
BRUMEN MARTIN trgovina z železnino in stavbnim materijalom Beltinci.	FISTER ANTON trgovina z mešanim blagom Beltinci.	KLEPEC JOSIP manufakturna trgovina Beltinci.	TIVADAR JOŽEF trgovina z železnino Turnišče.
KOCET WAN trg. z mešanim blagom Črensovci.	BRATA ŽAGAR trg. z mešanim blagom ČRENISOVCI.		KLEPEC JOŽKO trgovina z manufakturo Črensoveci.
ČURIČ MATJAŠ gostilničar in zid. mojster Žižki.	ŠTIMEC JURIJ trgovina z mešanim blagom Sr. Bistrica.	ŠKOBERNE KATARINA gostilničarka Črensovci.	HORVAT ŠTEFAN čevljarski mojster Črensovci.

KUPUJTE
NAJBOLJŠE
DOMAČE
IZDELKE

ZA BOŽIČ

NAJPRAKTIČNEJŠA DARILA

KUPUJTE
NAJBOLJŠE
DOMAČE
IZDELKE

ZA GOSPODE

nizki čevlji, črni in rjavi Din **165.-**
visoki čevlji, črni in rjavi Din **165.-**
lakasti originalni Good Welt D. **225.-**

**PRVOVRSTNA KAKOVOST
NIZKE CENE**

ZA DAME

čevlji črni in rjavi . . . Din **145.-**
lakasti Din **165.-**
kombinirani Din **195.-**
semiš z lakom Din **215.-**

KUPUJTE
NAJBOLJŠE
DOMAČE
IZDELKE

PODRUŽNICE:

MURSKA SOBOTA, KRANJ, OSIJEK, SUŠAK, BANJA LUKA, LJUBLJANA, SARAJEVO, ŠIBENIK, BEOGRAD, MARIBOR, SKOPLJE, VEL. BEČKEREK, CELJE, NIŠ, SOMBOR, VRŠAC, CIRKVENICA, NOVI SAD, SPLIT, VUKOVAR, KARLOVAC, NOVI VRBAS, SUBOTICA, ZAGREB

Domači čevlji v vseh barvah Din **38.-**
Domači čevlji visoki Din **45.-**
Melton čevlji iz črne klobučevine, obšiti z usnjem Din **125.-**

**MOŠKE, DAMSKE IN OTROŠKE NOGAVICE V
BOGATI IZBIRI, PO NIZKIH CENAH!**

ČEVLJE

ZA OTROKE

čevlji z zaponko 18—27 Din **45.-**
visoki 26—30 Din **85.-**
visoki 31—35 Din **105.-**

**ELEGANTNA IZDELAVA
TRPEŽNA IN ZDRAVA OBUTEV**

SNEŽKE od Din **95.-**
moške galoše Din **75.-**
otroški škorenjčki od Din **95.-**

KUPUJTE
NAJBOLJŠE
DOMAČE
IZDELKE

Srbske narodne pripovedke.

Drvar in njegovi osli.

Drvar je tovoril na desetih oslih drva iz šume. Da ne bi šel peš, zajaše zadnjega, medtem ko goni ostale osle spredaj in jih vedno prešteva, da bi katerega ne izgubil.

Toda v veliko začudenje jih vselej našteje le devet pred seboj, na desetega pod njim pa vselej pozabi. Na poti sreča nekega človeka. V skrbeh za desetega osla ga vpraša:

„Čuj, brat mi po Bogu, ali si srečal kje spredaj kakega osla?“

„Koliko si jih imel?“

„Deset prej, a sedaj jih vidim samo devet.“

„Jaz pa jih vidim enajst“, mu odvrne mimoidoči. „Devet jih gre spredaj, zadaj pa dva, in sicer druga drugem.“

Tržne cene

Biki kg od 2 do 3— Din,
telice kg od 2 do 3—5 Din, teleta kg 5 do 6— Din, krave kg od 1 do 2—3. Svinje kg 7—8 Din.

V nadrobni prodaji so cene sledeče: govedina kg. 6—8 Din, svinjetina kg. 10—14 Din, teletina kg. 6—14 Din, moka pšenična ogg. kg. 3.50 do 3.75 Din, moka II. kg. 3.25—3.50

Din, moka V. kg. 3.— Din, moka ržena kg. 3 do 3.50 Din, kava surova kg. 50—90 Din, kava pražena kg. 56—140 Din, riž kg. 6—14 Din, sladkor kristalni kg. 15.— Din, v glavah kg. 16.— Din, kocke kg. 17.— Din, bučno olje 1 lt. 14 Din, olje olivno 1 lt. 16—24 Din, sol Kreška kg. 2.50 Din, sol morska mleta kg. 2.75, sol živinska kg. 1.40 Din, milo navadno kg. 9 Din, milo Zlatorog in Gazela kg. 12 Din, milo terpentinsko kg. 14 Din, petrolej lt. 7 Din, sveče pkt. 9 Din.

Cene deželnim pridelkom v tekočem tednu so sledeče: pšenica 1 q 150.— Din, žito 1 q 120.— Din, koruza debela 1 q 165.— Din, koruza čequatine 1 q 130.— Din, oves 1 q

120.— Din, ajda 1 p 90—100 Din, ječmen 1 q 120—130 Din, proso 1 q 110 D, krompir 1 q 40—55 D, seno 1 q 60—70 Din, slama 1 q 40—50 Din.

Umetna gnojila: superfosfat 16% 1 q 96, tomažova žindra 18—20% 1 q 120.— Din, Nitrofoskal 1 q 148.— Din, kalijeva sol 42% 1 q 182.— D, apneni prah pri odjemu celega vagona 1 q 18.— Din.

Cement: Trboveljski 1 q 67.— Din, cement splitski 1 q 65.— Din, apno žgano 1 q 6.— Din.

Razpis mizarskega dela.

Kr. šol. odbor v Martjancih razpisuje deo novih šolskih klopi. Pismene ponudbe je poslati do 15. jan. 1933. Pojasnilo o delu da podpisani predsednik. — Martjanci dne 19. dec. 1932. Župan: PINTARIČ ŠTEFAN.

Vsem trgovcem v srezu Dolnja Lendava!

Podpisani sem prevzel mesto komisarja „Združenja trgovcev v Dolnji Lendavi“ (trgovski gremij). Ko to sporočam tovarišem trgovcem, jih vljudno prosim za vsestransko pomoč, da lahko z uspehom izvršim svojo nalogo.

Združenje trgovcev ima sedaj svojo pisarno v Glavni ulici v Dol. Lendavi v Kočijevi hiši nasproti davčne uprave. Uradne ure so vsako sredo in petek od 13. ure do 18. ure, a v četrtek od 10. do 12 ure. V tem času lahko uredi vsi člani združenja svoje zadeve v pisarni.

NEMETHY ŠTEFAN, komisar.

Dimnikarska dela po novem pravilniku se vršijo takole:

Vsak mesec od 1—2. Dolgavas, 3. Mostje-Banuta, 4—5. Genterovci-Kamovci-Radmožanci, 7—9. dolgovaške-d.lendavske gorice, 10—11. Čentiba-Dolina-Pince, 12—13. Petešovci-Tri mlina, 14—16. Dolnji Lakoš-Gornji Lakoš, 17. Gaberje, 18. Kot-Kapca, 19. Hotiza, 20—21. Vel. Polana-Mala Polana, 21—31. pa Dolnja Lendava.

Odprta kuhinjska ognjišča in odprti dimniki se ometajo vedno v mesecih februarju, maju, avgustu in novembru.

Vsak mesec še posebej pa dajo županstva na običajni način razglasiti vsaj dva dni preje, kateri dan se izvrši v posamezni občini čiščenje. Hišni lastniki, kakor najemniki v Dol. Lendavi se opozarjajo, da bodo vsak mesec od 21—31. vsa podstrešja k dimnikom dostopna.

V interesu vsakogar je, da se točno drži predpisov tega pravilnika,

Dol. Lendava, dne 19. 12. 1932.

VIKTOR MAJZEJ
dim. mojster

za ometalni okoliš d.lendavski.